

Perioada când copiii sunt acasă

Sabat după-amiază

Text de memorat: „Iată, fiii sunt o moștenire de la Domnul, rodul pântecelui este o răsplată dată de El.” (Psalmii 127:3)

Nașterile sunt evenimente atât de frecvente, încât, adesea, nu apreciem pe deplin faptul că suntem niște ființe minunate. Imaginează-ți ce trebuie să fi simțit Eva când l-a ținut pentru prima dată în brațe pe Cain! Schimbările pe care le-a văzut petrecându-se în corpul ei care tot creștea lună după lună, durerea nașterii și apoi acest copilăș, atât de asemănător cu ei doi, și totuși atât de lipsit de apărare! Ce experiență trebuie să fi fost pentru Sara, la nouăzeci de ani – când în mod natural nu mai putea să dea naștere unui copil –, să contemple fețișoara bebelușului ei, Isaac; probabil că râdea ori de câte ori îi pronunța numele. După ce se rugase pentru fiul ei cine știe de câtă vreme, Ana a ajuns să-l țină în brațe pe Samuel și să spună: „Pentru copilul acesta mă rugam și Domnul a ascultat rugăciunea pe care l-o făceam” (1 Samuel 1:27). Să ne gândim și la Maria, care era atât de tânără când și-a ținut în brațe fiul, pe Fiul lui Dumnezeu, cu un amestec de uimire și de teamă!

Însă nu oricine are acest privilegiu și această responsabilitate care vin în viața ta atunci când devii părinte. În această săptămână vom studia mai îndeaproape această perioadă a vieții, cu provocările, cu temerile, cu satisfacțiile și cu bucuriile ei.

---

25 mai – Ziua grupurilor etnice

1. Ce au în comun personajele din următoarele pasaje biblice? Cum a răspuns Dumnezeu dorinței lor?

“Avraam și Sara erau bătrâni, înaintați în vârstă, și Sarei nu-i mai
Geneza 18:11 venea rânduiala femeilor.” Geneza 18:11

“Când a văzut Rahela că nu face copii lui Iacov, a pizmuit pe soră-
Geneza 30:1 sa și a zis lui Iacov: „Dă-mi copii ori mor!” Geneza 30:1

“Era un om numit Elcana, efratit. El avea două neveste: una se numea Ana, iar cealaltă,

1 Samuel 1:1-8 Penina. Ea avea copii, dar Ana n-avea. Omul acesta se supăra la Silo, ca să se închine. În ziua când își aducea Elcana jertfa, dădea părți nevestei sale Pennant, dar Anei îi dădea o parte îndoită, căci iubea pe Ana. Dar Domnul o făcuse stearpă. Potrivnică ei o înțepe deseori. Elcana, îi zicea: „Ana, pentru ce plângi și nu mănânci? Pentru ce ți-este întristată

Luca 1:7 inima? Oare nu prețuiesc eu pentru tine mai mult decât zece fii?” 1 Sam 1:1-6, 8
 “N-aveau copii, pentru că Elisabeta era stearpă; și amândoi erau înaintați în vârstă.” Luca 1:7

Copiii sunt o binecuvântare. Dar, din diferite motive, nu în toate familiile sunt copii. Unii speră și se roagă pentru o familie și Dumnezeu le îndeplinește cererea, uneori chiar în mod miraculos, ca în cazul Sarei; alții, care înalță cereri la fel de arzătoare, nu primesc răspunsul așteptat. De fiecare dată când văd cum prieteni ai lor Îl laudă pe Dumnezeu pentru copiii care li se nasc, durerea li se adâncește și mai mult, uitându-se la cuibul lor gol. Chiar întrebări nevinovate precum: „Câți copii ai?” le amintesc în mod dureros de faptul că nu sunt părinți, deși și-ar dori atât de mult să fie.

Cei care au trecut printr-o astfel de experiență trebuie să ajungă să creadă că Dumnezeu le înțelege durerea. Psalmistul declară cu privire la Dumnezeu: „Tu numeri pașii vieții mele de pribeag; pune-mi lacrimile în burduful Tău! Nu sunt ele scrise în cartea Ta?” (Psalmii 56:8). Chiar dacă pare că tace, „cum se îndură un tată de copiii lui, așa Se îndură Domnul de cei ce se tem de El” (Psalmii 103:13).

Însă, din diferite motive, alți oameni aleg de bunăvoie să nu aibă copii. Și poate fi de înțeles o astfel de decizie într-o lume ca a noastră, plină de suferință, de durere, de neleguire și de nenorociri care pândesc la tot pasul. În unele cazuri, oamenii pot alege să adopte copii, în loc să aibă propriii copii. În felul acesta pot crește copii care sunt deja născuți, adesea oferindu-le acestora o șansă la o viață mai bună decât ar fi avut altfel.

Lumea noastră este un loc complicat și putem întâlni în ea tot felul de oameni în tot felul de situații legate de prezența sau de lipsa copiilor din familie. Indiferent de cazul în care ne găsim, nu trebuie să ne îndoim de dragostea lui Dumnezeu pentru noi și de dorința Sa pentru binele nostru final. În același timp, să nu uităm să fim cât mai sensibili și mai plini de empatie față de oamenii care, indiferent de motiv, nu au copii.

Luni, 20 mai

Când ești părinte singur

Un fenomen cu care se confruntă lumea contemporană este acela al părinților singuri, adesea mama, iar uneori, mai rar, tata.

Uneori ne gândim la o mamă singură ca la o femeie care a născut un copil în afara căsătoriei. Totuși nu este întotdeauna așa. Lui Agar i s-a impus să aibă un copil cu Avraam și apoi a fost forțată să plece cu copilul (Geneza 16:3,4; 21:17). Bat-Șeba a rămas însărcinată ca urmare a avansurilor unui bărbat cu autoritate (2 Samuel 11:4,5). Ilie a fost trimis la Sarepta ca să ajute o mamă singură, văduvă (1 Regi 17:9). Când Isus Și-a început lucrarea, Iosif murise, lăsându-l pe Maria văduvă, ca părinte singur. „Moartea o despărțise de Iosif, care împărtășise cu ea cunoștința și taina nașterii lui Isus. Acum nu mai avea cui să-i spună nădejile și temerile ei.” – Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii*, p. 145

A fi părinte singur este, probabil, o situație dintre cele mai grele. Mulți se confruntă cu dificultăți ca administrarea finanțelor, relația cu celălalt părinte, găsirea unui timp pentru propria persoană și pentru relația cu Dumnezeu sau cu întrebarea dacă vor mai fi iubiți vreodată.

2. Ce făgăduințe poate găsi cineva, inclusiv părinții singuri, în următoarele versete?

Ieremia 31:25 “Căci voi răcori sufletul însetat și voi sătura orice suflet lihnit de foame.” Ieremia 31:25

Matei 11:28 “Veniți la Mine, toți cei trudiți și împovărați, și Eu vă voi da odihnă.” Matei 11:28

Ieremia 29:11 “Căci Eu știu gândurile pe care le am cu privire la voi”, zice Domnul, “gânduri de pace, și nu de nenorocire, ca să vă dau un viitor și o nădejde.” Ieremia 29:11

“Acum, așa vorbește Domnul, care te-a făcut, Iacove, și Cel ce te-a întocmit, Israele: „Nu te teme de nimic, căci Eu te izbăvesc, te chem pe nume: ești al Meu. Dacă vei trece prin ape, Eu voi fi cu tine și râurile nu te vor îneca; dacă vei merge prin foc, nu te va arde și flacăra nu te va aprinde.” Isaia 43:1-2

Ieremia 32:27 „Iată, Eu sunt Domnul Dumnezeu oricărei făpturi. Este ceva de mirat din partea Mea?” Ieremia 32:27

Proverbele 3:5,6 „Încrede-te în Domnul din toată inima ta și nu te bizui pe înțelepciunea ta! Recunoaște-L în toate căile tale, și El îți va netezi cărările.” Proverbele 3:5-6

Isaia 43:1,2

Ca biserică, avem răspunderea de a-i ajuta pe părinții singuri. Iacov scrie: „Religia curată și neîntinată înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este să cercetăm pe orfani și pe văduve (a se înțelege „și pe părinții singuri”) în necazurile lor” (Iacov 1:27). Ajutorul nu trebuie să fie doar financiar. Le putem oferi un repaus, supraveghindu-le copiii un timp, ca să-și poată vedea de alte treburi, să se poată odihni, să se poată ruga sau să poată studia în liniște Cuvântul lui Dumnezeu. Le putem sluji ca mentori copiilor lor sau îi putem ajuta să repare diferite lucruri în casă. Putem fi mâinile lui Dumnezeu în diverse moduri, pentru a le oferi suport părinților singuri.

Fără a emite judecăți cu privire la motivele pentru care au ajuns părinți singuri, cum îi poți încuraja și ajuta pe cei pe care îi cunoști?

Marti, 21 mai

Bucuria și responsabilitatea de a fi părinte

3. Care este mesajul central al Psalmului 127? Ce lecții importante ar trebui să preluăm din el pentru noi? “Dacă nu zidește Domnul o casă, degeaba lucrează cei ce o zidesc; dacă nu păzește Domnul o cetate, degeaba veghează cel ce o păzește. Degeaba vă sculați de dimineată și vă culcați târziu ca să mâncați o pâine câștigată cu durere, căci preaiubiților Lui El le dă pâine ca în somn.” Ps 127:1-2

Când vrei să gătești felul tău preferat de mâncare, urmezi o rețetă. De obicei, dacă pui ingredientele și respecti pașii, obții rezultatul dorit. Totuși a fi părinte nu este același lucru. Niciun copil nu este exact ca altul și, chiar dacă procedezi întocmai cum ai procedat cu alți copii, rezultatele pot fi diferite. Ele depind de sexul copilului, de locul pe care îl are între ceilalți copii ai familiei (este cel mai mare, mijlociul sau cel mai mic), de temperamentul său și de o serie de alți factori. În planul lui Dumnezeu, părinții ar trebui să-i îndrume și să-i învețe pe copii să-L iubească și să-L asculte (Deuteronomul 6:4-9; Psalmii 78:5-7). Porunca dată de Dumnezeu părinților spune să-l învățăm „pe copil “Iată, fiii sunt o moștenire de la Domnul, rodul pântecelui este o răsplătă dată de El. Ca săgețile în mâna unui războinic, așa sunt fiii făcuți la tinerete. Ferice de **Perioada când copiii sunt acasă** **111**
omul care își umple toba de săgeți cu ei! Căci ei nu vor rămâne de rușine când vor vorbi cu vrăjmașii lor la poartă.” Psalmul 127:3-5

calea pe care trebuie s-o urmeze” (Proverbele 22:6), nu să-l protejăm excesiv pentru a ne asigura că nu ia decizii greșite.

Deși vrem să-i vedem pe copiii noștri crescând de la omuleții răsfățați și lipsiți de apărare la niște adulți independenți și plini de succes, răspunderea noastră supremă este aceea de a-i ajuta să-L cunoască, să-L iubească și să-L slujească pe Hristos. Ca părinți, putem urma planul de dezvoltare spirituală a copiilor noștri subliniat în Deuteronomul 6. Aici avem patru condiții importante: Să-L recunoaștem pe „Domnul, Dumnezeul nostru” (vers. 4), să-L iubim cu toată inima noastră (vers. 5), să prețuim Cuvântul Său (vers. 6) și să le împărtășim copiilor noștri tot ce cunoaștem noi despre El (vers. 20-23).

Deuteronomul 6 continuă oferindu-ne două metode importante. Prima: „învăță-spune” (vers. 7). Învățarea se referă la educația formală, în timp ce vorbirea se referă la instruirea informală. În ambele cazuri, comunicarea adevărului biblic are loc în cadrul relației părinte-copil. Momentele de învățare formală pot avea loc în timpul altarului familial, când studiem Cuvântul lui Dumnezeu cu ei. Învățarea informală are loc spontan, în diferitele circumstanțe de zi cu zi și este chiar mai importantă decât prima. Întâmplările de fiecare zi pot deveni mijloace eficiente în transmiterea adevărului biblic (Geneza 18:19). A doua metodă este „leagă-scrie” (Deuteronomul 6:8,9). Adevărul spiritual trebuie să fie „legat” în toate acțiunile („mâini”) și atitudinile („între ochi”) noastre, dar trebuie să fie înscris și în viața noastră privată („ușorii casei”) și publică („porțile”). El trebuie să treacă din inima noastră în cămin și, din cămin, în lume.

Căci Avraam va ajunge negreșit un neam mare și puternic și în el vor fi binecuvântate toate neamurile pământului. Căci Eu îl cunosc și știu că are să poruncească fiilor lui și casei lui

Miercuri, 22 mai

Părinți care formează ucenici

4. Compară-i pe tații din următoarele pasaje biblice. Care au fost rezultatele modului fiecăruia de a se purta ca părinte?

după el să țină Calea Domnului, făcând ce este drept și bine, pentru ca astfel Domnul să **Geneza 18:18,19** împlinească față de Avraam ce i-a făgăduit.” Geneza 18:18-19

„Domnul a venit, S-a înfățișat și l-a chemat ca și în celelalte dăți: „Samuele, Samuele!” Și

1 Samuel 3:10-14 Samuel a răspuns: „Vorbește, căci robul Tău ascultă.” Atunci, Domnul a zis lui Samuel: „Iată că voi face în Israel un lucru care va asurzi urechile oricui îl va auzi. În ziua aceea voi împlini asupra lui Eli tot ce am rostit împotriva casei lui; voi începe și voi isprăvi. I-am spus că vreau să pedepsesc casa lui pentru totdeauna, din pricina fărădelegii de care are cunoștință și prin care fiii lui s-au făcut vrednici de lepădat, fără ca el să-i fi oprit. De aceea, jur casei lui Eli că niciodată fărădelegea casei lui Eli nu va fi isprăvită, nici prin jertfe, nici prin daruri de mâncare.” 1 Samuel 3:10-14

Părinții au responsabilitatea de a face din copiii lor ucenici, astfel încât aceștia să ajungă să devină ei înșiși ucenici ai lui Isus. Există părinți care cred că mijlocul potrivit de a-i învăța și de a-i corecta pe copiii lor este aplicarea pedepsei fizice – cu cât mai des, cu atât mai bine (Proverbele 22:15; 23:13; 29:15). Pasaje ca acesta au fost folosite greșit ca argument pentru a comite abuzuri asupra copiilor și pentru a-i obliga la supunere totală, dar această metodă i-a condus adesea la răzvrătire împotriva părinților și împotriva lui Dumnezeu.

Biblia îi învață pe părinți să-și educe copiii cu blândețe (Efeseni 6:4; Coloseni 3:21), învățându-i în neprihănire (Psalmii 78:5; Proverbele 22:6; Isaia 38:19; Ioel 1:3). Ca părinți, noi trebuie să ne îngrijim de susținerea copiilor noștri (2 Corinteni 12:14) și să le fim un bun exemplu (Geneza 18:19; Exodul 13:8; Tit 2:2). Ni se spune să ne „cârmuim” bine casa (1 Timotei 3:4,5,12) și să ne disciplinăm înțelept copiii (Proverbele 29:15,17), reflectând dragostea lui Dumnezeu (Isaia 66:13; Psalmii 103:13; Luca 11:11).

Din nefericire, Biblia ne relatează cazuri de părinți care au procedat greșit. Isaac și Rebeca au avut atitudini preferențiale față de copiii lor, Esau și Iacov (Geneza 25:28), iar mai târziu Iacov a manifestat aceeași atitudine față de Iosif (Geneza 37:3). Chiar dacă era un lider religios, Eli a avut un mare eșec în educarea și corectarea copiilor lui (1 Samuel 3:10-14). Samuel, care a fost crescut tot de Eli, s-a dovedit a fi el însuși un tată deficitar (1 Samuel 8:1-6). Comițând adulter și punând la cale o crimă, împăratul David și-a învățat copiii să-i urmeze exemplul. Regele Manase și-a sacrificat copiii pe altarul demonilor (2 Regi 21:1-9). La fel a făcut și regele Ahaz (2 Regi 16:2-4).

Din fericiere, în Scriptură găsim și exemple de părinți înțelepți. Mardoheu a fost un bun tată adoptiv pentru regina Estera (Estera 2:7), iar Iov se ruga în mod regulat pentru copiii lui (Iov 1:4,5). În aceste exemple, bune sau rele, putem găsi lecții cu privire la cum să ne purtăm ca părinți.

Ce putem învăța din exemplele părinților pe care le găsim în Biblie? Cum putem folosi unele dintre aceste lecții și în relațiile cu copiii altora?

5. Ce înțelegi din următorul pasaj? Este o garanție, o făgăduință sau o probabilitate?

Proverbele 22:6 „Învăță pe copil calea pe care trebuie s-o urmeze, și când va îmbătrâni, nu se va abate de la ea.” Proverbele 22:6

Uneori, ca părinte, faci tot ce trebuie: îți iei timp să-i înveți pe copiii lucrurile bune, trăiești potrivit cunoștinței tale despre Dumnezeu, îi trimiți la școli bune, mergi regulat la biserică, te implici în lucrarea misionară împreună cu ei, iar ei se lasă de credința în care i-ai crescut. Durerea ta este chinuitoare și nu ai niciun moment de liniște în care să nu fii îngrijorat pentru mântuirea lor. Cauza nu este neapărat greșeala părinților. Copiii au propriul discernământ și, în cele din urmă, sunt responsabili înaintea lui Dumnezeu pentru acțiunile și deciziile lor.

Unii au luat cuvintele „și când va îmbătrâni nu se va abate de la ea” ca pe o făgăduință, ca pe o garanție că, dacă ești un părinte bun, rezultatul va fi întotdeauna mântuirea copilului tău. Dar Proverbele ne dau adesea doar principii, și nu neapărat promisiuni necondiționate. Ce putem lua din acest text este asigurarea că lecțiile învățate în copilărie vor dura toată viața. Fiecare copil ajunge fie să accepte moștenirea de la părinți, fie să o respingă. Părinții care le-au oferit cu grijă copiilor o educație spirituală au asigurarea că tot ce i-au învățat va rămâne în mintea lor, iar când vor pleca de lângă părinți, semințele plantate în inimă vor încolți și îi vor chema mereu acasă. A fi un părinte bun este alegerea noastră; ce cale urmează copiii este alegerea lor.

Ce ar trebui să faci ca părinte când copilul o ia pe o cale greșită? Prezintă-l înaintea lui Dumnezeu în rugăciune stăruitoare. Dumnezeu îți înțelege sigur durerea. El este Părintele perfect, și totuși miliarde de copii ai Săi l-au întors spatele. Poți să-ți susții copilul rățăcitor cu dragoste și cu rugăciune și să fii gata să îi stai alături când luptă cu Dumnezeu. Să nu-ți fie jenă să ceri susținere în rugăciune, să nu

te învinovățești singur și să nu te concentrezi atât de mult asupra copilului rățăcitor, încât să uiți de restul familiei. Străduința de a fi părinte pentru copilul rățăcitor poate să-ți dezbine familia. Așadar, fă front comun cu soțul tău (cu soția ta) și stabilești limite clare pentru copil. Nu uita că Dumnezeu îl iubește pe copilul tău mai mult decât îl iubești tu. Privește către un viitor mai luminos și acceptă faptul că asupra acestui copil al tău lucrarea lui Dumnezeu este în desfășurare.

Este ceva firesc ca în astfel de situații să te învinovățești. Chiar dacă ai făcut greșeli, concentrează-te asupra viitorului și asupra făgăduințelor lui Dumnezeu. (Vezi Filipeni 3:13.)

“Fraților, eu nu cred că l-am apucat încă, dar fac un singur lucru: uitând ce este în urma mea și aruncându-mă spre ce este înainte,” Filipeni 3:13

Vineri, 24 mai

Un gând de încheiere

„Trebuie să vă luați timp să vorbiți și să vă rugați împreună cu micuții voștri și să nu îngăduiți ca vreun om, oricine ar fi, să întreprună momentele de comuniune cu Dumnezeu și cu copiii voștri. Le puteți spune vizitatorilor voștri: «Dumnezeu mi-a dat o lucrare de făcut, nu am timp pentru flecărie.» Trebuie, într-adevăr, să simțiți că aveți o lucrare de făcut pentru această viață și pentru veșnicie. Cea dintâi datorie a voastră este față de copiii voștri.” – Ellen G. White, *Căminul adventist*, p. 266–267

„Părinți, trebuie să începeți primele lecții de disciplină încă de când copiii voștri sunt niște prunci, în brațele voastre! Învățați-i să-și supună voința vouă. Acest lucru se poate realiza fiind nepărtinitori și hotărâți. Părinții trebuie să fie stăpâni pe ei înșiși și, cu blândețe, dar hotărât, să supună voința copilului până când aceasta nu se va mai împotrivi, ci va accepta dorințele lor.

Părinții nu încep la timp. Prima manifestare a temperamentului nu este supusă, iar copiii cresc încăpățânați, încăpățânare care sporește odată cu vârsta și puterea lor.” – Ellen G. White, *Mărturie pentru biserică* vol. 1, p. 218

Biblia: Iosua 24 – Judecătorii 6

1. Despre ce piatră s-a scris că „a auzit toate cuvintele” spuse de Domnul?

---
2. Unde și de câte ori sunt menționate carierele de piatră de lângă Ghilgal?

---
3. Cum se spune că erau căpeteniile până când s-a ridicat Debora ca judecător?

---
4. Cum a denumit Ghedeon altarul pe care l-a zidit?

Istoria mântuirii, cap. 65

5. Ce enormitate văd toți cei cărora li se prezintă scenele din viața Mântuitorului?

PRIVIRE GENERALĂ

În timpurile Bibliei, era important să ai copii. Femeile căsătorite Îl implorau pe Dumnezeu să le dea copii. Uneori, El intervenea miraculos pentru a le împlini cererea (să ne gândim cât a plâns Ana la sanctuar sau că Rahela considera moartea de preferat infertilității). Astăzi, subiectul acesta complex angajează un spectru larg de aspecte ca infertilitatea, controlul nașterilor, avortul, adopția, a fi părinte singur și metodele de disciplinare. Oricare ar fi povara pe care o poartă cineva în ce privește copiii, să nu uităm că Dumnezeu este foarte preocupat de situația fiecărei familii. Aceasta este partea ușoară. Partea grea este să extinzi această preocupare la tine sau la aceia care crezi că au luat decizii greșite cu privire la copiii lor.

Creșterea copiilor poate fi considerată o ramură a lucrării de a forma ucenici. Deși Scriptura oferă nestemate de îndrumare parentală (2 Corinteni 12:14; Efeseni 6:4; Coloseni 3:21), majoritatea familiilor prezentate de Biblie ne oferă exemple despre ce să nu faci în creșterea copiilor (de exemplu, favoritisme, neglijarea disciplinei, o viață neevlavioasă). Dar dacă putem învăța din greșelile lor și din propriile greșeli, atunci fiecare copil va fi o stea în coroana cerească a părinților săi. Cu toate acestea, în speranța că fiicele și fiii noștri vor fi salvați, Proverbele 22:6 a fost invocat într-un mod care nu se armonizează bine cu libertatea de alegere și cu metanarațiunea mării lupte. Prin cele ce urmează, dorim să aducem claritate asupra acestui text, oferind și câteva opțiuni de interpretare.

COMENTARIU

Scriptură

Proverbele 22:6 este un verset rar, care are exact măsura de ambiguitate în ce privește traducerea și însemnătatea teologică pentru a produce fie speranță existențială, fie o traumă psihologică, fie și una, și cealaltă. În limba engleză, Proverbele 22:6 se află pe lista scurtă a colecției de traduceri greșite a lui Douglas Stuart, „My Favorite Mistranslations”, prezentată în prelegerile sale de leadership de la W.H. Griffith Thomas Memorial, ținute în februarie 2013. Studiarea acestui verset poate fi o sursă de entuziasm și surpriză, care ne va îndemna

la aprofundare. Acest verset este, fără îndoială, cel mai cunoscut sau citat verset din Vechiul Testament, referitor la creșterea copilului, și ne propunem să îl analizăm în timp ce reflectăm asupra rolului de părinte pentru studiul din această săptămână.

Traducerea standard

O traducere standard este cea urmată de aproape toate traducerile în limba engleză (și de numeroase traduceri în limbile germană și franceză – și în traducerea Cornilescu – n.t.), care sunt destul de apropiate de Versiunea King James: Învăță pe copil calea pe care trebuie s-o urmeze și, când va îmbătrâni, nu se va abate de la ea (Proverbele 22:6).

Indiferent cum am traduce acest text, nu înseamnă că orice copil răzvrătit și care s-a îndepărtat de calea cea bună este dovada greșelilor părinților. Să eliminăm acest gând. Întotdeauna trebuie să ținem cont de genul textului literar, iar acesta se încadrează într-o antologie a înțelepciunii – proverbe și maxime. Un proverb poate include și o listă de excepții și de excluderi. Prin urmare, acest verset trebuie luat ca un principiu general – experiențele din primii ani ai copilăriei pot avea consecințe pe termen lung. Vinovăția și sau asigurarea părintească reflectată în întrebarea: „Când va porni copilul meu pe calea cea bună?” trebuie să se transforme în cugetare părintească, în lecții învățate și în rugăciune continuă.

Susținătorii traducerii standard insistă pentru expresia „calea pe care trebuie să o urmeze”, dar în ebraică scrie: „Învăță-l pe copil conform cu calea lui – cu calea pe care o urmează el.” Cu toate acestea, traducătorii, preluând ideea generală a Proverbelor, au fost convinși contextual că în acest caz „calea” era calea cea dreaptă și înțeleaptă pe care o susținea Solomon, astfel că au inserat cuvântul „trebuie” ca să păstreze ideea. Alții consideră că expresia „calea lui” se referă la înclinațiile vocaționale și talentele copilului și textul spune să-l încurajăm pe copil în acea direcție. Această perspectivă este și cea adoptată de *Comentariul biblic AZȘ* la acest verset, unde se subliniază că „ocupația aleasă pentru întreaga viață trebuie să fie în armonie cu înclinația naturală.” – vol. 3, p. 1020. Totuși unii consideră că acest punct de vedere îi impune textului o perspectivă psihologică anacronică, aflată în afara temelor Proverbelor.

Alte traduceri

O altă traducere contestă introducerea lui „trebuie” în expresia „ca-lea pe care trebuie să o urmeze” și consideră că textul ebraic trebuie tradus: „calea lui”. Doug Stuart și alții au o problemă cu traducerea cuvântului ebraic *na'ar* cu „copil” și optează pentru „un tânăr adult necăsătorit”. ([Doug Stuart](https://www.youtube.com/watch?v=DJnnblypnz8&t=16s), „My Favorite Mistranslations”, Griffith, 2013, pe <https://www.youtube.com/watch?v=DJnnblypnz8&t=16s>.) În lumina acestei propuneri, versetul îi implică mai degrabă pe adolescenți decât pe copiii mici. Stuart propune: „Învață un adolescent să meargă pe calea lui și, când va îmbătrâni, nu se va abate de la ea.” Astfel, textul este înțeles ca o asigurare, nu cu sensul că a fi un părinte bun garantează rezultate bune, ci că a fi un părinte slab, care satisface „calea” nedisciplinată a adolescenților, conduce la rezultate dezastruoase pe termen lung. În susținerea acestei idei, Stuart citează traducerea filozofului evreu Rabbi Levi ben Gershon: „Învață-l pe copil conform înclinațiilor lui rele și el va continua pe calea lui rea întreaga viață.”

De ce această traducere apare mai frecvent în versiunile moderne? Există, probabil, o anumită inerție de traducere generată de traducerea timpurie, cunoscută. Gordon Hugenberger sugerează un posibil prim pas greșit. „Este posibil ca primii traducători să fi ratat această înțelegere a textului ca o avertizare nu din cauza vreunei dificultăți a frazei ebraice, ci pentru că prima propoziție are o construcție care sugerează o poruncă ironică. Ea îl îndeamnă pe cititor să facă ceva ce *nu* ar trebui făcut: «Învață-l pe copil conform căii lui.» De fapt, un astfel de instrument retoric este foarte obișnuit în literatura înțelepciunii, precum cartea Proverbele, care folosește sarcasmul pentru un efect pozitiv. Compară cu Proverbele 19:27: «Încetează, fiule, să mai ascuți învățătura și te vei îndepărta de cuvintele înțelepciunii.»” – Gary D. Practico și Miles V. Van Pelt, *Basics of Biblical Hebrew Grammar*, p. 163

O interpretare mai veche de o mie de ani

„Traducerea” următoare este mai mult o interpretare istorică decât o traducere, dar are suficiente dovezi convergente ca să facă din ea o posibilitate chinuitoare.

În Codexul de la Leningrad, care este cel mai vechi manuscris complet al Bibliei ebraice, sunt numeroase adnotări. Acestea au fost scrise

de masoreți, scribi și cărturari iudei din perioada 600–1000 d.Hr., care au pus semne diacritice în jurul consoanelor textului ebraic, în încercarea de a standardiza pronunția. Cu alte cuvinte, aceștia au adăugat la text un sistem de vocale, astfel încât comunitatea iudaică să nu uite cum se pronunțau cuvintele ebraice. De asemenea, ei au scris pe margine note tehnice și lingvistice. Aceste note ne pot deschide o fereastră, după mai bine de o mie de ani, ca să putem înțelege Proverbele 22:6.

Înțelegerea masoretică a textului din Proverbele 22:6 merge în trecut până la Enoh și la pronunțarea numelui său. În ebraică există două moduri de a scrie numele Enoh. Masoreții au notat pe marginea textului variantele.

Dar numele Enoh nici nu apare în Proverbele 22:6... Sau apare? Întâmplător, forma verbului „a învăța” folosită în Proverbele 22:6 are aceeași grafie cu grafia defectuoasă a numelui Enoh.

Mai mult decât atât, masoreții fac o adnotare la Proverbele 22:6 legată direct de cuvântul ebraic „Enoh/învață”. O traducere aproximativă a notei marginale masoretice de la Proverbele 22:6 ar suna astfel: „În două cazuri, cuvântul [*hanoch*] începe un vers(et) ... Metusala.”

În lumina acestor note marginale, pare plauzibil ca masoreții să se fi gândit la Enoh atunci când citeau Proverbele 22:6 și, posibil, și la Metusala. Iată o interpretare bazată pe exprimarea lui Joseph Lukowski, căruia îi datorăm această discuție: „[Folosește exemplul lui Enoh] pentru un copil conform cu calea lui [adică a lui Enoh]; chiar și când va fi bătrân [ca Metusala] nu se va abate de la ea” (Proverbele 22:6). – <https://hermeneutics.stackexchange.com/questions/21709/what-is-the-proper-translation-of-proverbs-226/21787#21787>. O parafrază mai lejeră a interpretării lui Lukowski: „Crește-ți copiii în calea lui Enoh și vor rămâne credincioși până vor ajunge la vârsta lui Metusala.”

Ar fi foarte posibil ca masoreții să fi considerat aceste verset ca pe o încurajare pentru părinți să-și crească astfel copiii încât să-L cunoască personal pe Dumnezeu și să umble cu El așa cum a umblat Enoh. Ca rezultat, o viață de stăruință în neprihănire îi va duce până la o vârstă înaintată (vezi Exodul 20:12) – așa cum a trăit cel mai bătrân om de pe pământ, fiul lui Enoh, Metusala.

APLICAȚIA

Toți vrem ca fiii și fiicele noastre să umble pe calea lui Enoh, indiferent dacă masoreții s-au gândit la el în Proverbele sau nu. Faptul că Enoh nu a cunoscut niciodată moartea servește drept analogie pentru speranța pe care o avem, că nici copiii noștri nu vor cunoaște vreodată moartea a doua (Apocalipsa 20:14).

1. Cum putem face ca „umblarea cu Dumnezeu” să fie de dorit pentru copiii noștri, astfel încât să vrea să o experimenteze la fel de mult cât vrem noi, părinții, pentru ei?

2. Un prezentator creștin care tocmai încheiase un proiect editorial a adus mulțumiri publice familiei lui pentru susținerea pe care i-o oferise: „Vreau să-i mulțumesc soției mele, care m-a ajutat într-un mod iubitor, ... și copiilor mei, care, tot într-un mod iubitor, m-au împiedicat să lucrez.” Copiii pot fi atât o binecuvântare, cât și o încercare (poate că încercarea este binecuvântare). În ce fel copiii din viața ta te-au ajutat să te maturizezi și să-ți modelezi caracterul?